

avtorice Dušice Kunaver, sem napisala uvodno besedilo k poglavju O malem kruhku. V Loških razgledih, št. 48, 1998, pa sem objavila članek o prenovljeni klekljarski in sitarski zbirki v Loškem muzeju. Kot članica komisije za delo zgodovinskih krožkov pri Zvezi prijateljev mladine pa sodelujem tudi pri pripravah na seminarje za učitelje in pri ocenjevanju dijaških nalog.

Zdenka Torkar Tahir

MUZEJ JESENICE

POROČILO O DELU V LETU 1999

Terensko delo

1. Ogled starejše notranje opreme v za rušenje predvideni Cvitarjevi hiši na Borovski c. 83 v Kranjski Gori. Domenjeno je bilo, da bodo muzeju prepustili nekaj drobnega inventarja in večjih kosov pohištva. Zaradi nesporazuma oziroma ker nismo bili pravočasno obveščeni, pa so bili izbrani predmeti uničeni.
2. Ogled in prevzem moške narodne noše za zbirko v Liznjekovi hiši in ogled originalnega Prešernovega portreta slikarja F.Vesela pri Ani Kališnik v Vranskem selu 12.
3. Obisk pri fotografu Jaku Čopu na Rodinah in prevzem 22 kopij fotografij in 4 originalov, posnetih na prireditvi ob 100-letnici pesnikove smrti v Vrbi. Dogovor za pridobitev filma iz leta 1949.
4. Pregled Prešerniane v rokopisnem in slikovnem oddelku NUK.
5. Ogled filma o Francetu Prešernu iz leta 1949 v Arhivu Slovenije.
6. Bukvarna v Radovljici in Trubarjev antikvariat v Ljubljani (izdaje Prešernovih del in prešernoslovje).
7. Ogled stavbe in notranjosti nekdanje gostilne, predvidene za rušenje na Javorniku.
8. Ogled in prevzem predmetov pri Alojzu Noču na Cesti 1. maja na Jesenicah (prva svetovna vojna).
9. Obisk pri župniku Kljunu v župnišču na Breznici (dokumentarno gradivo o Prešernu).
10. Ogled etnoloških predmetov za zbirko v Liznjekovi hiši pri Jožici Černe v Kranjski Gori.
11. Železarna: ogled in odvoz pokalov ter fotografij za železarsko zbirko.
12. Ogled in prevzem 17 predmetov od zasebnega zbiralca starin Antona Grašiča z Naklega za zbirko v Liznjekovi hiši v Kranjski Gori.

Pridobitve

- 62 predmetov etnološke dediščine (34 podarjenih, 28 odkupljenih, od tega posodje in kuhinjska oprema, omara - nakup, slovesna učiteljska obleka - nakup, 7 kosov moške noše - nakup, 7 kosov ženske noše, 17 kosov ognjiščne opreme idr. - odkup)
- 6 predmetov iz zgodovinske dediščine (3 podarjeni, 3 odkupljeni), od tega zastekljena diploma obratnega zdravnika na Savi iz leta 1875 - nakup, medalja KID s predvojnega smučarskega tekmovanja - nakup, partizanska štampiljka - nakup, vojaški kovček, nož in škarje)
- 18 knjig - nakup, od tega 17 izvodov za zbirko v Prešernovi rojstni hiši in 1 izvod za muzejsko knjižnico (večinoma gre za antikvarne knjige)

2 izvoda periodike - nakup (Tovarniški vestnik, letnik 1937; Naš kovinar, letnik 1948)

1 arhivska škatla dokumentarnega gradiva, ki vključuje tudi približno 70 fotografij iz družinske zapuščine jeseniških učiteljev J. Korošec ter Ivana in Milice Černut - odkup

15 razglednic (5 - nakup, 10 - darilo)

20 fotografij, od tega 1 - darilo

1 film (kopija iz leta 1949 o Prešernu)

53 tiskovin - nakup

Inventarizacija

42 predmetov, od tega 1 umetnostni, 30 kulturnozgodovinskih in 10 etnoloških

Vodenje po stalnih zbirkah

8. februarja - pomoč pri vodenju v Prešernovi rojstni hiši, dvakrat vodenje po železarski zbirki

Posredovanje gradiva

9 posameznikom (o lastništvu kapelice na Prihodih, o sokolskem društvu, Mariboru, arheološki dediščini Zasipa, kmečkih stolih, starih šivalnih strojih, literaturi o Finžgarju, razglednice s temo Prešeren) in

4 institucijam (fotografivo o bohinjskih fužinah, za zgodovinski krožek o delavski kulturi jeseniških barakarjev, o Janševem čebelnjaku, o poti kulturne dediščine na sejmu Alpe-Adria, ki sem se ga aktivno udeležila)

Preučevanje gradiva

rokopisno, slikovno, arhivsko in knjižno gradivo o življenju in delu Franceta Prešerna (posebej o odkupu in opremi rojstne hiše, rodu in družini)

Muzejske delavnice

organizacija in izpeljava muzejske delavnice - poslikavanje zibelk z narodnimi ornamentami - v okviru 4. slovenskega muzejskega sejma v Cankarjevem domu

Muzejske prireditve

8. februarja v Vrbi, spominska prireditev z predstavitev novega vodnika Prešernova Vrba - organizacija

2. junija v Doslovčah, spominska prireditev z gostom J. Toporišičem in veseloigro - organizacija in izvedba

3. decembra v Vrbi, spominska prireditev s kulturnim programom, organizacija in izvedba

19. decembra, koledovanje v Finžgarjevi rojstni hiši v Doslovčah, organizacija in izvedba

Razstavna dejavnost

Prenova oziroma nova postavitve razstave Življenje in delo dr. Franceta Prešerna v galerijskem prostoru pesnikove rojstne hiše (triletni muzejski projekt, ki ga sofinancira ministrstvo za kulturo). V lanskem letu sem za razstavo pripravila z zunanjim sodelavcem - primerjalnim jezikoslovcem dokončne verzije razstavnih besedil in slikovno gradivo za panoje, vsebino lepaka in delovno besedilo za zloženko.

Na 4. slovenskem muzejskem sejmu sem pripravila predstavitev osrednjega eksponata - originalno zibelko iz Prešernove rojstne hiše.

Objave in informiranje

2 članka v časopisu Gorenjski glas (o novem vodniku Prešernova Vrba - 1 stran in odgovor na polemični članek novinarki o odcepitvi žirovniške občine od Muzeja Jesenice - 2 strani)

objave o naših muzejskih zbirkah v rubriki Kažipot v Delu - 2 strani
informacije novinarki Dnevnika o stalni zbirki in občasni razstavah v Liznjekovi hiši

informacije za TV Slovenija za oddajo Slovenski magazin o gorenjski noši

informacije za TV Slovenija za izobraževalno oddajo o Lambertu Pantzu

sodelovanje pri snemanju etnološkega filma z Naškom Križnarjem in Tatjano Eržen (o tovarništvu z železnimi izdelki oziroma prikaz muzejskih sodarskih izdelkov)

prispevek v katalogu 4. slovenskega muzejskega sejma

prispevek v letopisu Gorenjska 1900-2000

uredniško delo pri pripravi novega vodnika po slovenskih muzejih in galerijah (zbiranje in urejanje ter recenziranje besedil o muzejskih zbirkah in nekaterih galerijah na gorenjskem območju in pisanje besedil o zbirkah Muzeja Jesenice)

recenzija in sodelovanje pri pripravi besedil o naših muzejskih zbirkah za Pedagoški plakat

priprava prevodov vodnika Prešernova Vrba v tri tuje jezike

Izobraževanje in strokovna srečanja

ogledi razstav (Prešerniana - iz muzejskega trezorja, Leonardo da Vinci v Narodnem muzeju, fotografije Slavka Smoleja v Moderni galeriji, razstava noš na Javorniku, jeseniške razstave ...)

enodnevni posvet v Žirovnici o poti kulturne dediščine in praznovanju 200-letnice Prešernovega rojstva

srečanje pedagoške sekcije pri SMD v Novi Gorici

udeležba v delovni skupini etnologov SMD v Etnografskem muzeju

udeležba na posvetovanju SMD v Bohinju in v njegovem okviru

strokovni ekskurziji po PKD in na Ajdnu

štiri sestanki uredniškega odbora za pripravo novega vodnika po slovenskih muzejih in galerijah, ki ga bo izdalo SMD v Ljubljani in Celju

tri sestanki odbora Občine Žirovnica za pripravo prireditev v Prešernovem letu

udeležba na dveh sejah sveta zavoda in na vseh sejah strokovnega sveta Muzeja Jesenice

Jana Mlakar Adamič**ZASAVSKI MUZEJ TRBOVLJE
POROČILO O DELU V LETU 1999****Razstavna dejavnost**

Največ časa in energije smo v tem letu namenili stalni razstavi. Avtorji smo štirje. Vse se suče bolj ali manj okoli premoga, teme, ki so ostale etnologu pa so: a) socialni položaj večinskega prebivalstva, b) kultura in šport ter c) obrt, trgovina in gostinstvo. Teme so obsežne, gradivo zbiramo že nekaj let, ker pa je bil naš muzej do leta 1986 muzej NOB in delavskega gibanja še na marsikaterem področju orjemo ledino. Za katalog ob stalni razstavi sem pripravila dve besedili o socialnem položaju ter kulturi in športu. Gradivo za obrt, trgovino in gostinstvo aktivno zbiramo, saj je za drugo leto predvidena občasna razstava v sodelovanju z občinsko obrtno zbornico, ki praznuje 25 letnico obstoja.

Pripravila sem tudi scenarij za občasno razstavo z začasnim naslovom Kmečko orodje in oprema. Ker je način življenja delavstva v ZMT razmeroma dobro raziskan in predstavljen, kmečki način pa ne, se je zdelo smiselno pripraviti tovrstno razstavo kot primerjavo in hkrati kot dopolnilo prej omenjenemu. Zbrani material bo hkrati temelj za posodobitev/dopolnitev stalne zbirke na Čebinah. Večji del eksponatov bodo za občasno razstavo zagotovili zasebni zbiralci, s katerimi zelo dobro sodelujemo.

Terensko delo

Za stalno in predvidene občasne razstave smo v zadnjem letu in pol pridobili 163 predmetov, 26 smo jih odkupili, 2 sta nam bila izročena izročena v trajno hranjenje, druge pa so nam podarili.

Evidentirala sem dve zbirki zasebnih zbiralcev:

oprema kmečke hiše in različno kmetijsko orodje, posneta je VHS-kaseta; zbirka gramofonov.

Posnela sem štiri intervjuje z informatorji s temo obrt-gostinstvo-trgovina.

Arhiv

V Zgodovinskem arhivu Celje sem pregledala 10 AŠ (občina Trbovlje od 1875 do 1941).

Vodstva po razstavah.

Ker nimamo sistemiziranega delovnega mesta kustosa pedagoga, niti zaposlenih vodnikov po razstavah, to delo opravljamo kustosi. Skupine, ki hkrati pomenijo večino naših obiskovalcev, vodimo sami. Pod okrilje etnologa spadajo zbirke:

Rudarsko stanovanje na Njivi. Gre za ohranjanje dediščine »in situ« - prikaz bivalne kulture rudarskega življa v 20. letih 20. stoletja. Ogled zbirke so osnovne šole v Zasavju vključile v svoj učni načrt. Pripravila sem učne liste za dopolnitev in utrditev.

Lutke in lutkarji je stalna razstava z leta 1997. V njej je 97 eksponatov, večinoma marionet, javank in nekaj rekvizitov. Gre za zapuščino lutkovnega gledališča, razstava pa med drugim govori o tem, kaj je dediščina, in o odnosu do nje.

Hoffbauerjeva zbirka, imenovana tudi etnološka, je rezultat zbirateljskih podvigov nadučitelja iz Hrastnika. V njej so tehnični predmeti, povezani z rudarstvom in industrijo, kmečko orodje.